

**DESPRE DOCUMENTELE EXPUSE LA MUZEUL DE ISTORIE AL
R.S.R. O DISCUȚIE ÎN CADRUL COMITETULUI EXECUTIV AL
C.C. AL P.C.R.**

**ABOUT DOCUMENTS EXHIBITED AT HISTORY MUSEUM OF
SOCIALIST REPUBLIC OF ROMANIA. A DISCUSSION IN
CENTRAL COMMITTEE OF ROMANIAN COMMUNIST PARTY**

Cornel - Constantin Ilie*

Abstract

The opening of History Museum of R.S.R was seen like a very important event by the Romanian Communist Party, who paid a lot of attention of all the organization details. An example of it is the meeting of the C.C. of P.C.R from 26 April 1972. Here the communists debated some documents that should have been exhibit in the museum. In the additional act was written "there are countries where our history is modified, where there are giving misinterpretations of some political acts from Romanian history, which are in contradiction with the historical facts and documents. That is why in the history museum must be exhibited only documents and maps that show our history just the way it was". The state blamed for changing the Romanian history was the Soviet Union. Soon we can see that the discussions will pass the border of a simple conversation about maps and documents, getting to the delicate problems of the Romanian- Russian political relations.

Key-words: Romanian National History Museum, Nicolae Ceaușescu, U.R.S.S., maps, documents

Deschiderea Muzeului de Istorie a Republicii Socialiste România a fost privită cu maximă atenție de conducerea de partid și de stat, care s-a implicat decisiv în toate etapele organizării celei mai importante instituții de profil din țară. Un exemplu în acest sens este discuția purtată în cadrul ședinței Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., din data de 26 aprilie 1972, când s-a discutat despre o serie de materiale documentare ce urmau a fi expuse în cadrul Muzeului. În „Nota” care însoțea documentul se arăta că „sînt țări în care istoria țării noastre este deformată, se dau interpretări unor acte politice legate de istoria României în contradicție cu documentele istorice, cu faptele. De aceea, apare necesitatea ca în

* Muzeograf, Secția Patrimoniu, M.N.I.R.

muzeul de istorie să fie expuse documente și hărți care să prezinte istoria țării noastre așa cum a fost ea”. După cum cititorul își va da repede seama, statul acuzat că „deformează” istoria este U.R.S.S.-ul, iar discuțiile vor trece dincolo de simpla analiză a unor documente și hărți, ajungând la probleme delicate ale relațiilor româno - sovietice.

Protocolul nr. 8 al ședinței Comitetului Executiv din ziua de 26 aprilie 1972.

Au participat tovarășii Nicolae Ceușescu, Manea Mănescu, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Gheorghe Cioară, Florian Dănălache, Janos Fazekas, Petre Lupu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Ștefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Cornel Burtică, Miron Constantinescu, Miu Dobrescu, Mihai Gere, Ion Ioniță, Vasile Patilineț, Ion Pășan, Ion Stănescu.

Au fost invitați tovarășii Ion Dincă, Octavian Groza, Florea Dumitrescu, Mihail Florescu, Mihai Diamandopol, Mihai Martinescu, Gheorghe Oprea, Nicolae State. Ședința a început la orele 10.00 și s-a terminat la orele 13,15.

A prezidat tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Ordinea de zi:

I. Propuneri privind amenajarea în continuare a potențialului hidroenergetic al Dunării în aval și în amonte de Porțile de Fier.

II. Principalii indicatori tehnico - economici ai unor lucrări de investiții.

III. Cu privire la unele hărți și documente care urmează să fie expuse la Muzeul de Istorie al R.S. România.

IV. Alte probleme.

[...]

Trecem la punctul nr. 7: cu privire la unele hărți și documente ce prezintă aspecte politice deosebite și care urmează să fie expuse la Muzeul de Istorie a R.S. România.

În fond care pun probleme deosebite, tovarășe Miron?

Tov. Miron Constantinescu:

Tovarășe Ceaușescu, aici în nota pe care o aveți și dumneavoastră, referitoare la tratate o parte sînt expuse pînă la pagina 4, pînă la declarația Sfatului țării; în paginile 4 - 8 sînt: această declarație a Sfatului țării la Congresul general al Bucovinei care nu este expusă și nu este în sălile muzeului, apoi Rezoluția Marii Adunări Naționale de Alba Iulia din 18 noiembrie/1 decembrie 1918 la pagina 8 și celelalte documente din anii 1919 1920 care sînt expuse în sălile muzeului. Mai departe la pagina 14, 15, 16 sînt documente referitoare la schimburi de note între Uniunea Sovietică și România, notele din 1940 care nu sînt expuse.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Tratatul acela între Petru I și Dimitrie Cantemir în care garanta granițele Moldovei pînă la Nistru de ce nu este?

Tov. Miron Constantinescu:

Este un extras.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Nu este de loc. Să fie și acesta și apoi să fie din 1812.

Tov. Miron Constantinescu:

Tratatul ca atare nu este, dar este un fragment. F 32

Tov. Nicolae Ceaușescu

Tratatul prin care se recunoaște că Moldova este una singură și este a lui Dimitrie Cantemir și apoi a lui Ștefan cel Mare.

Tov. Manea Mănescu:

Cel din 1710 - 1711 semnat la Iași trebuie pus întreg.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Adică să dăm toate tratatele încheiate și cu turcii, și cu rușii și cu austrieii, istoria bazată pe documente.

Tov. Miron Constantinescu:

Este al lui Mircea cel Mare semnat cu turcii în care recunosc statul suveran și deplin independent al Munteniei pînă la Marea ce mare.

Tov. Petre Lupu:

Hărțile acestea ce probleme pun? (se uită pe hărți)

Tov. Niculescu - Mizil:

E harta geto-dacilor, unde erau răspîndiți că nu erau numai pe teritoriul țării noastre.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Ei s-au răspîndit pînă în Cehoslovacia.

Tov. Petre Lupu:

Și slavii nu s-au întins după aceea?

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Slavii au fost după aceea.

Tovarăși, să dăm toate documentele cu Mircea, cum a fost. Ei nu neagă nimic. Zice că s-au unit de bună voie și nesiliți de nimeni.

Tov. Petre Lupu:

Numai cu România.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Vor să scrie într-o revistă din București și spun că în 1940 de bună voie și în mod pașnic s-a realizat aceasta și că Bucovina a trecut datorită faptului că... Aceasta trebuie să o publicăm noi. Ce să-i spunem U.R.S.S.?! atunci puneți-le în negru pe acestea neapărat. F. 33

Tov. Gogu Rădulescu:

Acestea sînt hărțile din perioada respectivă (arată pe hartă).

Tov. Miron Constantinescu:

Da.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Aceasta este după pacea de la Paris. Eram vecini cu cehii și cu polonezii. Acestea nu pun problema mișcărilor țărănești de la sfîrșitul lui 1940, după tratatul de la Moscova și de la Viena. Deci sînt acestea cîteva. Și pentru a nu mai fi nici o discuție trebuie în 1940 să publice nota sovietică și fie să o publice așa cum este, și răspunsul român. Să punem și nota.

Tov. Miron Constantinescu:

Da. Schimbul de note o să-l punem.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Acestea ar fi problemele care se pun, pe bază de documente le putem da numai. Ei le discută în fiecare zi acum; le publicăm ca oamenii să le cunoască și acolo să spună clar că ia Bucovina ca despăgubire. Și atunci spunem să vadă și lumea cum se aplică marxism-leninismul în acțiune.

Este aici protocolul cu Titulescu, dar el a fost proiect.

Tov. Miron Constantinescu:

Dar n-a fost ratificat că nici Titulescu n-a putut.

Tov. Leonte Răutu:

Îl poate contesta.

Tov. Niculescu - Mizil:

Da, îl pot contesta în publicațiile lor istorice.

Tov. Gogu Rădulescu:

N-are valoare juridică.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Să punem decretul lui Lenin că ne va restitui tezaurul cînd va fi clasa muncitoare la putere. Și să spunem: „Cînd va fi clasa muncitoare la putere în România?” Trebuie să ne restituie 120 de tone de aur, nu fustele nu știu cui.

Tov. Niculescu-Mizil:

Au dat. F. 34

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Ce au dat? „Cloșca cu pui” - atît.

Din ceea ce au dat sînt și monedele. Fusta reginei n-are valoare, putea să și-o țină ei să o pună la muzeu.

Tov. Gogu Rădulescu:

Tovarășe Ceaușescu, dacă momentul e potrivit?

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Dacă n-o punem în muzeu acum...

Tov. Cornel Burtică:

... nu spunem adevărul.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

De aceea am spus să o discutăm, deoarece eu m-am dus, am văzut și m-am gândit să discutăm ca să nu spună nimeni că poate ar fi mai bine să o punem sau să nu o punem pînă ce nu punem și altele, că mai sînt și altele.

Tov. Niculescu - Mizil:

Cred că este bine să facem acest lucru.

În ce privește hărțile nu am nici o rezervă, cred că trebuie să vedem în principiu ca hărțile să fie cele de atunci, cînd vorbești de Mircea cel Bătrîn vorbești de Mircea să oglindească perioada lui și cred că și din punct de vedere științific și politic nu se pot ridica probleme.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Și se tratatele care au fost?

Tov. Niculescu-Mizil:

Cu tratatele sînt de acord, cu rezerva la momentul 1918, la declarația Sfatului țării și la documentele care confirmă acest lucru. Cu 1940 cred că este foarte bine să dăm notele cu sovieticii, dacă guvernul sovietic nu dorește, îl privește.

Tov. Petre Lupu:

Mi se pare că ei au publicat deja.

Tov. Niculescu-Mizil:

Da, dar în ultimele articole denaturează istoria că nu le convine să spună că statul sovietic a luat un teritoriu drept despăgubire de război, a anexat un teritoriu; este un act care contravine tezei leniniste privind războiul și pacea. F. 35

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Parcă Prusia nu este tot anexată.

Tov. Niculescu-Mizil:

Ca să discutăm de Prusia, să vorbească Prusacii.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Poate să-i convingă și pe germani că Prusia n-a fost nicio dată germană.

Tov. Niculescu-Mizil:

Afară de chestiunea cu protocolul, care este un document.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

L-a pus.

Tov. Leonte Răutu:

Putem cita din lucrări, ce dacă nu avem un act autentic.

Tov. Niculescu-Mizil:

Aici noi dăm trunchiat acest moment. Dacă dăm cu Franța - este recunoscut acest lucru - cu Basarabia, apoi să dăm și că U.R.S.S. n-a recunoscut, să dăm aici în mod părtinitor chestiunea aceasta. Iar în legătură că sfatul țării cred că ar trebui să punem pe cineva să se ocupe mai îndeaproape, să avem un studiu al nostru, că am avut studii mai vechi care au spus într-un fel, dar să avem un studiu al nostru, făcut cu mintea noastră. În afară de aceasta, vedeți ce aprigă polemică este cu Sfatul țării.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Vor să-i convingă pe slaviștii de la ei că nu a fost valabil.

Tov. Niculescu-Mizil:

Basarabia s-a unit cu România nu numai pe baza Sfatului țării ci și cu ocazia comuniștilor. Dacă dăm numai Sfatul țării nu este realist. Și deciziile care s-au luat în Sfatul țării s-au luat cu mare împărțire de voturi, au fost și alte organisme. Pun problema din punct de vedere al utilității politice. Noi pînă acuma n-am abordat sub nici o formă problema Sfatului țării. Abordarea acestei probleme va ridica o serie de chestiuni. Din al doilea considerent propun ca să facem un studiu, să avem un punct de vedere al nostru despre Sfatul țării.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Să strîngem toate documentele, mai trăiesc și oameni care au memorie încă, să-l luăm pe Ion Inculeț.

Tov. Leonte Răutu:

Nu știu dacă mai trăiește.

Tov. Gogu Rădulescu:

Pînă acum o lună era, trăia.

Tov. Manea Mănescu:

El a fost la început președinte.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Trebuie să clarificăm.

Tov. Miron Constantinescu:

Situația este, din punct de vedere istoric, următoarea: noi am studiat într-o perioadă din însărcinarea lui Gheorghiu-Dej în 1954. în studiul făcut atunci s-au constatat următoarele fapte documentare, că în perioada 1918 în Basarabia erau două autorități, exista Sfatul țării pe de o parte și exista Consiliul sovietelor de soldați, al sovietelor muncitorilor și țăranilor Rumcerot (front românesc); erau ostași din fosta armată rusă, care erau de diferite naționalități și care pe lîngă comandamentul militar aveau și un congres al sovietelor, dar acesta era mai mult de ostași decît de populație din Basarabia; era o dualitate, puterea Sfatului țării pe de o parte și congresul sovietelor de militari, muncitori și țărani de pe lîngă Rumcerot care avea centrul în Basarabia la Odesa, pe de altă parte. Lupta s-a dat

între aceste două puteri. S-a încheiat și o înțelegere între Averescu și Rumcerot, care a rămas în vigoare pînă în toamna anului 1918.

Tov. Niculescu-Mizil:

Nu numai în Basarabia ci și în alte părți existau două tipuri de organe. Sigur că eu spun că ar trebui studiat pentru că nu sîntem nici destul de documentați, că avem și rămășițe ale unor interpretări vechi și să vedem amănunțit.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Problemele se pun așa. Sigur că au existat acolo - din ce publică ei chiar acum - niște comitete comunale; acestea nu puteau să fie ca organisme care să fi hotărît în numele populației basarabene, pentru că totuși Sfatul țării a constituit un organism local. Dar, independent de aceasta, faptul că Basarabia a fost luată în 1812 pe nedrept, acesta este un lucru foarte clar; așa că nici nu este vorba să discutăm Sfatul țării că fost muncitoresc sau cum a fost. Sigur că nu a fost muncitoresc, dar lupta de eliberare națională a fost și este dusă și astăzi nu numai de muncitori. Aceasta este toată problema. Nu spune nimeni că Sfatul țării a fost un organism pentru comunism. Din acest punct de vedere avea dreptate, era un organism burghezo - democratic, de aceea nu este vorba să spunem că Sfatul țării a fost un organism revoluționar și voia să instaureze socialismul în Basarabia; nimeni nu poate să susțină acest lucru. Dar în ce privește problema alipirii sau revenirii Basarabiei, aceasta este altă problemă.

Tov. Leonte Răutu:

Așa este.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Ceea ce au spus sovieticii este adevărat că a fost burghez, dar în toată lumea mișcările de eliberare națională, în fond s-au desfășurat în cea mai mare parte și chiar și astăzi sub conducerea sau împreună cu burghezia; chiar în Africa și în alte părți, este o realitate, nu este ceva nou așa cum au arătat și Marx, Engels și Lenin. Deci nu e vorba ca să încercăm să spunem că Sfatul țării a fost revoluționar, marxist - leninist; era o organizație burgheză.

Tov. Miron Constantinescu:

Toate partidele atît cel conservator cît și altele burgheze erau în Sfatul țării.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Noi după poziția aceasta trebuie să analizăm, să vedem problema. Noi doar condamnăm și guvernul burghez din România și nu spunem că în România a fost un guvern muncitor, ci un regim burghezo - moșieresc de teroare pe care l-am condamnat și împotriva căruia am luptat. Aceasta este o problemă a orînduirii care a existat în Basarabia și în România, și alta este problema națională. Sînt două lucruri deosebite. Sigur că lupta împotriva burgheziei înseamnă și lupta pentru egalitate națională. Ei au rezolvat în Uniunea Sovietică problema burgheziei dar nu

au rezolvat problema națională în mod marxist - leninist. Dar aceasta este o altă problemă.

Tov. Niculescu-Mizil:

Eu n-am abordat problema de fond.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Și eu același lucru astăzi.

Tov. Gogu Rădulescu:

În ce privește perioada pînă la revoluția din 1917, pe baza documentelor, cred că în ce privește momentul 1812 pot fi puse chiar hărți rusești. Și eu am o singură chestiune. Rezerva mea este că dacă să introducem acum problema Sfatului țării, o să apară că are caracterul unei revendicări care se așează după revoluția rusă. Și mai am o rezervă și de aceea aș susține ce spune tov. Mizil, să discutăm întâi pentru noi. Totuși Sfatul țării a avut o alipire și un tratat. Ei au venit încoace și cu dorința burgheziei basarabene de ajutor. Numai în chestiunea în care se poate discuta din punct de vedere al marxism - leninismului mai ales că discutăm ca între state socialiste.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Astăzi discutăm două state socialiste și atunci discuția trebuie să se plaseze ca între tovarăși.

Tov. Gogu Rădulescu:

Ar putea spune că „ați fi vrut ca Basarabia să nu fie atunci un stat socialist cu un stat burghezo - moșieresc?”

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Și România trebuia să devină stat socialist și am luptat pentru aceasta.

Tov. Gogu Rădulescu:

Dar ar putea spune: „Noi am transformat-o mai înainte”.

Aici este o chestiune, dacă să intrăm în această chestiune pe cale aceasta a unei expoziții. Și chestiunea aceasta de la pagina 8: „Adunarea Națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre”.

Tov. Miron Constantinescu:

Pe panou, pasajul acesta a rămas în afară. Aici este documentarul pentru conducerea partidului.

Tov. Niculescu-Mizil:

Aici se spune că acesta va fi în muzeu.

Tov. Miron Constantinescu:

Nu, în sală nu este.

Tov. Niculescu-Mizil:

Să fie textul exact cum a fost pus la Alba Iulia.

Tov. Leonte Răutu:

Hărțile acestea să fie prezentate așa; acestea redau mult mai bine că Basarabia a fost un pământ al Moldovei.

În al doilea rînd 1812 trebuie prezentat. Eu înclin să prezentăm și documente din 1940, să redăm declarațiile sovietice să apară așa cum este în documentele lor. Dacă vor să revină asupra celor de acolo să facă ei treaba aceasta. În ceea ce privește momentul 1918 trebuie să găsim o formă de a reflecta; în acel moment Basarabia a intrat în componența statului român. Nu ne convine nouă că ei aceasta vor face, vor pune problema dacă Basarabia este pământ moldovenesc, cum era Sfatul țării? Burghez, neburghez, justificat, nejustificat să reiasă de acolo ideea că Basarabia a fost pământ moldovenesc.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Sînt de acord, „în conformitate cu hotărîrea mării majorități a poporului basarabean, Basarabia a trecut la România”.

Tov. Leonte Răutu:

Este mult mai bine așa.

Tov. Niculescu-Mizil:

Sigur că da, deoarece în Sfatul țării s-a votat cu 60 de voturi contra.

Tov. Leonte Răutu:

Se plasează pe o platformă de discuție care nu e bună; că va trece ca un fir roșu prin toate momentele acestea că a fost pământul Moldovei, că a fost o perioadă cînd acesta a fost luat, că trei județe s-au întors, că acestea apoi au fost luate etc.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Cel puțin acestea trei să fie.

Tov. Manea Mănescu:

Inclusiv de la Dimitrie Cantemir.

Tov. Leonte Răutu:

O chestiune mică care se referă la Tratatul de pace de la București prin care Cadrilaterul intra în componența statului român, la pagina 4. Sînt de acord, dar sînt niște cărți poștale, cred că nu este bine să publicăm actele acestea auxiliare ci să publicăm tratatul.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Da; și în alte cazuri tot așa să procedăm.

Tov. Gheorghe Stoica:

Din punct de vedere istoric lucrurile sînt foarte clare. Eu aș spune că mișcarea muncitorească din România întotdeauna a luat atitudine înaintea primului război; de exemplu actul de la 1913; a apărut în 1913 un număr special al ziarului „România Muncitoare” încadrată în negru.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Puneți-o.

Tov. Gheorghe Stoica:

Acest lucru este foarte clar și atitudinea mișcării muncitorești care a fost în timpul acestor evenimente.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Puneți pe Gherea.

Tov. Gheorghe Stoica:

În 1918 era Sfatul țării, dar în același timp era și partidul care a dus lupta în acel timp, a fost un partid. Și cadrele de atunci, și eu și tovarășul Pîrvulescu au luptat împotriva teroarei, a regimului de atunci. Problema este că are să o interpreteze ca revendicare teritorială; ei duc depe acum o acțiune, și duc o acțiune nu numai în ceea ce privește Sfatul țării ci și cu aceste sofisme. Problema este că, fără îndoială, va fi luată ca o revendicare teritorială.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Sfatul țării nu-l putem pune, n-are rost.

Tov. Gheorghe Stoica:

Și apoi cine iscălește?

Tov. Niculescu-Mizil:

N-are importanță.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Cine era atunci?

Tov. Leonte Răutu:

Țarul Alexandru I.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Aș propune să renunțăm la documentele cu Sfatul țării din muzeu, să facem o documentare bună pentru uz intern, consultând toate documentele și ale Sfatului țării și ale U.R.S.S. și ale diferitelor pături revoluționare, consultând și „România Muncitoare” etc.

Tov. Niculescu-Mizil:

Inclusiv pozițiile P.C.R. după 1921.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Aceasta este o problemă. Însă aici să nu punem Sfatul țării, să punem harta în care este trasat așa cum este și să ne referim la tratatul de la Adrianopol. Și apoi să punem momentul 1940. Între timp să punem o hartă cu luptele revoluționare și organizațiile Partidului Comunist în toată perioada aceasta 1920 – 1940, toate grevele inclusiv pe unde am fost și noi la conferințele cu partidul, cu U.T.C.-ul; eu am fost și în Cernăuți și în Chișinău. Acestea sînt evenimente de istorie și nu poate nimeni să le nege. Să punem apoi 1940, trecerea lor la Uniunea Sovietică și cele două note și răspunsuri care sînt documente oficiale. Aici dăm tratatul de pace și ce s-a făcut.

Tov. Miron Constantinescu:

Este foarte bine așa.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Ei, de fapt, prin tot ceea ce fac, în primul rând răspund la frământările de acolo, dar prin acuzația istoricilor naționaliști - burghezi vor să forțeze un răspuns, în care noi să spunem: „Domnule, e adevărat ce spuneți voi și aveți dreptate”. Ei nu vor polemică, vor un răspuns în care să-i aprobăm. Nu le convine polemica, că pierd.

Tov. Leonte Răutu:

Caracterul acestei serii este foarte provocator.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Îl punem pe tovarășul Marx să le vorbească. Ei nu vor polemică; știu că la noi sînt într-adevăr istorici burghezi, Sfatul țării așa și pe dincolo și o să spună: „condamnăm și noi Sfatul țării”.

Tov. Virgil Trofin:

Vor o bază care să le întărească poziția. Polemica le-ar dăuna.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Să nu ne amestecăm.

Tov. Virgil Trofin:

De acord cu poziția dv. Este mai bine așa.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Nu le putem răspunde: „În România istorici burghezi nu mai sînt, dacă există la voi, luptați-vă și convingeți-i”.

Tov. Miron Constantinescu:

Studiind documentele Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, la Congresul din 1919 am dat peste o polemică între Lenin și Buharin. Buharin spunea că lupta trebuie dusă de clasa muncitoare aliată cu țărănimea și cu alte pături; Lenin arăta că nicăieri în lume nu este așa, că frontul de eliberare națională cuprinde și burghezia și nu se poate nega realitatea istorică, iar în luptă participă burghezia, clasa muncitoare, țărănimea. Și în cele din urmă s-a dat dreptate lui Lenin.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Să procedăm așa, de acord tovarăși? (Toți tovarășii sînt de acord).

Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond C.C. al P.C.R. - Cancelarie,
dosar 43/1972.